

การจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของ
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

นายเชิดชัย เขียวสุทธิ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปรัชญาเศรษฐศาสตร์มหัศจรรย์

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

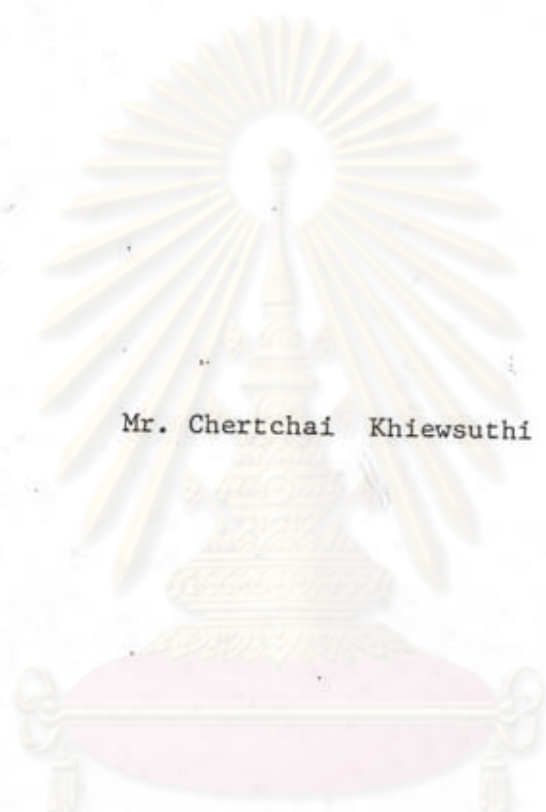
ISBN 974-577-296-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016739

I 1031981

AN ORGANIZATION OF VOCATIONAL CORE SUBJECTS IN UPPER SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION IN THE EASTERN SEABOARD AREA

Mr. Chertchai Khiewsutthi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-296-8

เชิดชัย เขียวสุทธิ : การจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของ
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (AN ORGANIZATION
OF VOCATIONAL CORE SUBJECTS IN UPPER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE EASTERN
SEABOARD AREA) อ.ที่ปรึกษา : ศศ.ดร.บุญมี เพชรยอด, 322 หน้า ISBN 974-577-296-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผู้ให้
ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนและครูแนะแนว ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น
จำนวน 311 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการจัดการสอนโรงเรียนส่วนใหญ่จัดแผนการเรียนโดยพิจารณา
จากความพร้อมของโรงเรียน จัดครูเข้าสอนตามวุฒิวิชาเอก-โท จัดหาคู่มือหลักสูตร คู่มือครู และแผนการ
สอนให้ครู ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมในการผลิตสื่อ จัดเตรียมความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่
สอนและฝึกงาน จัดบุคลากรรับผิดชอบงานแนะแนว งานวัดผลและประเมินผล จัดงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัญหาด้านการเตรียมการที่พบ ส่วนใหญ่ได้แก่ จำนวนครูผู้สอน
เอกสารประกอบหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โรงเรียนฝึกงาน มีไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความ
เข้าใจเรื่องกรณีพิเศษ การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน

ด้านการดำเนินการจัดการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนา
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อการสอน ส่งเสริมและแนะนำครูในการใช้และ
จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ มีการจัดบริการแนะแนว และใช้ห้อง
ปฏิบัติการ โรงฝึกงานภายในโรงเรียน สำหรับปัญหาด้านการดำเนินการ ส่วนใหญ่ได้แก่ ครูขาดความรู้
และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ การใช้และจัดทำ
เอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน บุคลากรแนะแนวมีไม่เพียงพอ และไม่ได้รับความร่วมมือจาก
เจ้าของสถานประกอบการในการจัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการติดตามผลการเตรียมการ
และการดำเนินการโดยการสอบถามและสังเกตการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา
ด้านนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้ติดต่อ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

CHERTCHAI KHIWESUTHI : AN ORGANIZATION OF VOCATIONAL CORE SUBJECTS IN UPPER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE EASTERN SEABOARD AREA. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 322 PP. ISBN 974-577-296-8

The purposes of this research were to study the organization and problems of vocational core subjects in upper secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in the eastern seaboard area. Three hundred and eleven questionnaires were distributed to school administrators, administrator assistants, vocational core subject teachers and heads of the guidance division. Data were analyzed into percentage.

Research findings indicated at the preparation stage of vocational core subjects organization that vocational core subjects learning programme was mainly based upon schools' readiness. Teachers were assigned to teach according to their major and minor subjects. Curriculum documents such as teaching plan and lesson plan were provided. Teachers were encouraged to gain knowledge related to develop teaching aids. There were preparation for teaching materials, school laboratories and shops. School personnel were assigned for guidance and evaluation. Budget and facilities were provided for supporting instructional activities. There were problems of deficiency in numbers of teachers, curriculum documents, teaching materials and shops. Insufficient knowledge and understanding in supervision, curriculum documents and teaching aids among teachers were also reported to be problems.

With regards to the implementation of vocational core subjects the findings revealed that most schools encouraged teachers to attend conference or seminars in organizing instructional activities and using teaching aids. Teachers were encouraged to use and develop curriculum documents, constructing and analyzing tests, also guidance and counseling service as well as using school laboratories and shops were promoted. However, some problems were indicated as follow; insufficient knowledge and skills among teachers in organizing instructional activities, constructing and analyzing tests, using and developing curriculum documents and teaching aids. Inappropriate amount of guidance teachers, and lack of cooperation from local enterprise were also reported to be problems.

Concerning the follow-up and evaluation stage the findings revealed that a follow-up at preparatory and implementation stages had been practiced in most schools through an observation of personnels assigned. Neither of stages was reported to be problem.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร *Banyavan*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *B. Nenyod*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล และรองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และตรวจแก้ข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านที่กล่าวมานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ หัวหน้าฝ่ายแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง มัธยมศึกษาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุน การวิจัย เพื่อทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือ และ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ห่วงใยและให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนคุณคมคาย นายคอน คุณวิเชียร เขียวสุทธิ ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เชิดชัย เขียวสุทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
คำถามที่ต้องการคำตอบ.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
การเสนอผลการวิจัย.....	15
2. ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
นโยบายการศึกษาด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจ.....	18
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.....	20
จุดมุ่งหมายและความสำคัญของหลักสูตรวิชาอาชีพ.....	23
หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย... พุทธศักราช 2524.....	25
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับปรับปรุงใหม่.....	27
ขั้นตอนและองค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้.....	31
การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	34
การจัดแผนการเรียน.....	34
การจัดครูเข้าสอน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัด เตรียม เอกสารประกอบหลักสูตร.....	39
การจัด เตรียมสื่อการสอน.....	40
การจัด เตรียมสถานที่ที่สอนและฝึกงาน.....	41
การจัด เตรียมการวัดผลและประ เภ็นผลการ เรียน.....	42
การจัด เตรียมบริการแนะแนว.....	43
การจัด เตรียมการนิเทศและติดตามผล.....	48
การดำ เนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	51
การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน.....	51
การใช้ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	55
ใช้สื่อการสอน.....	56
ใช้สถานที่ที่สอนและฝึกงาน.....	58
การวัดผลและประ เภ็นผลการ เรียน.....	59
การติดตามประ เภ็นผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	63
งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง.....	64
3. วิธีดำ เนินการวิจัย.....	67
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	67
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ลำดับขั้นตอนในการ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 สภาพการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ	
ด้านการเตรียมการ การดำ เนินการและการติดตาม	
ประ เภ็นผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการเตรียมการ การดำเนินการและการติดตาม ประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	154
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	207
สรุปผลการวิจัย.....	208
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	218
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	236
รายการอ้างอิง.....	237
ภาคผนวก.....	246
ประวัติผู้วิจัย.....	322

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	70
2	สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	73
3	สถานภาพของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ.....	76
4	สถานภาพของครูแนะแนว.....	79
5	สถานภาพของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	83
6	การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ.....	88
7	การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของครูแนะแนว.....	92
8	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพด้านการจัดแผน การเรียน.....	96
9	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการจัดครู เข้าสอน.....	100
10	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียม เอกสารประกอบหลักสูตร.....	103
11	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมสื่อการสอน.....	106
12	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน.....	109
13	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมบริการแนะแนว.....	112
14	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	117
15	การเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมการนิเทศและติดตามผล.....	122
16	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน.....	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	127
18	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้ สื่อประกอบการสอน.....	131
19	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้ สถานที่ที่สอนและฝึกงาน.....	134
20	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน.....	136
21	การดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดบริการแนะแนว.....	139
22	การติดตามประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ ติดตามผลการเตรียมการจัดการสอน.....	144
23	การติดตามประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ ติดตามผลการดำเนินการจัดการสอน.....	147
24	การติดตามประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ ประเมินผลการจัดการสอน.....	150
25	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดแผนการเรียน.....	155
26	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดครูเข้าสอน.....	158
27	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร.....	161
28	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมสื่อการสอน.....	164
29	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมสถานที่ที่สอนและฝึกงาน.....	167

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมบริการแนะแนว	170
31	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน	175
32	ปัญหาการเตรียมการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการ จัดเตรียมการนิเทศและติดตามผล	179
33	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	181
34	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้เอกสารประกอบหลักสูตร	184
35	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน	187
36	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการใช้สถานที่ที่สอนและฝึกงาน	190
37	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	193
38	ปัญหาการดำเนินการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการจัดบริการแนะแนว	196
39	ปัญหาการติดตามประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการเตรียมการจัดการสอน	200
40	ปัญหาการติดตามประเมินผลการจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านการดำเนินการจัดการสอน	203